

Skærtorsdag

Tid og sted: Ødsted d. 18/4 2019, kl. 19

Skriftlæsninger

1 Kor 10,15-17: Fordi der er ét brød, er vi alle ét legeme, for vi får alle del i det ene brød

Matt 26,17-30: Nadveren

Salmevalg

458: Zion, pris din saliggører

477: Som korn fra mange marker

321: O kristelighed

285: Hør himmelsus i tredje time

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Den første dag under de usyrede brøds fest kom disciplene hen til Jesus og spurgte: ”Hvor vil du have, at vi skal forberede påskemåltidet til dig?” Han svarede: Gå ind i byen til den og den, og sig til ham: Mesteren siger: Min time er

nær; hos dig vil jeg holde påskemåltidet sammen med mine disciple.” Og disciplene gjorde, som Jesus havde pålagt dem, og forberedte påskemåltidet.

Da det blev aften, satte han sig til bords med de tolv. Og mens de spiste, sagde han: ”Sandelig siger jeg jer: En af jer vil forråde mig.” De blev meget bedrøvede og begyndte én efter én at spørge ham: ”Det er vel ikke mig, Herre?” Han svarede dem: ”Det er ham, som med hånden dyppede i fadet sammen med mig, der vil forråde mig. Menneskesønnen går bort, som der står skrevet om ham, men ve det menneske, som Menneskesønnen forrådes af. Det var bedre for det menneske, om det aldrig var født.” Judas, som forrådte ham, spurgte: ”Det er vel ikke mig, Rabbi?” Han svarede ham: ”Du sagde det selv.”

Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: ”Tag det og spis det; dette er mit legeme.” Og han tog et bæger, takkede, gav dem det og sagde: ”Drik alle heraf; dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse. Jeg siger jer: Fra nu af skal jeg ikke drikke af vintræets frugt, før den

dag jeg drikke den som ny vin sammen med jer i min faders rige.”

Og da de havde sunget lovsangen, gik de ud til Oliebjerget.

Prædiken

Han tog et brød og velsignede det. Han tog et bæger vin, takkede og gav dem det.

Så tag da brødet; bryd det og del det med din næste. Smag på livets brød. Spis det. Mærk Guds kraft gære i dig. Og tag vinen; hils på din næste. Smag den velsignede vin. Drik vinen. Føl vinens varme i din krop. Mærk Guds kraft gære i dig.

Brød og vin er en velsignelse. At tage et stykke nybagt brød og brække et stykke af og spise det med det samme – det er herligt, og så et godt glas vin ved siden af. En frisk riesling, en intens Pinot Noir. Og det smager bedst i godt selskab. At spise og drikke giver ikke den samme herlige følelse, hvis man er alene.

Brød og vin er en velsignelse, og det er *gæringen*, der gør det til noget særligt. Brød og vin uden gær er en flad

fornemmelse; gæringen giver brødet og vinen liv og kraft. Og det føles som om, at livet og kraften fra brødet og vinen fylder os, opløfter, opliver og opvækker; op, op, op... som en lille opstandelse, hver gang vi drikker af glasset med vin og spiser af brødet.

Og Bellmann sang om vinen:

Mit halve liv, mit paradys,

Nu må jeg mig erklære...

Min søde jomfru Pinot gris,

Din mand, det får jeg være?

På en Skærstorsdag aften er brødet og vinen noget ganske særligt, for denne dag føjer Gud sit Ord til brødet og lægger sin kraft og sit liv i vinen. Brødet og vinen er ikke blot almindeligt brød og vin; men guddommeligt, himmelsk, helligt og saligt brød og vin. Ja, mere end det. Brødet og vinen er ikke blot guddommeligt, himmelsk og helligt, det er Gud selv der vokser i os. Vores måltid bliver et himmelsk og evigt måltid, som vi fejrer i fællesskab med hele Jesu Kristi legeme, Guds menighed, et fællesskab af syndere, døde som levende, forsonet ved festmiddagen. Og det sker

jo ikke blot Skærtorsdag, men ved hver eneste gudstjeneste, hver eneste søndag ud over hele jorden. Hver eneste søndag samles de kristne i kirkerne, som de har gjort siden den første nadver, som Jesus indstiftede med disciplene; og i kirkerne gentager vi og fornyer nadvermåltidet, med Jesus Kristus iblandt os.

Med den dybe erkendelse i tankerne, om nadvermåltidet med brød og vin, og ophøjelsen af brødet og vinen med Guds Ord, så kan jeg i den grad ærgrer mig over, hvor underbetonet den sanselige del af nadvermåltidet er. Vinen er der da heldigvis smag i, men oblaten er en kedelig kiks, som knaser, hvis man er heldig! Men den skal være usyret, din lille oblat, for jøderne spiste deres første påskemåltid inden udfrielsen af Egypten i al hast, og de havde ikke tid til at lade brødet hæve; så gæringskraften må vi tænke os til!

Nadveren er en festmiddag i forsoningens lys.

Selve festmåltidets arkitektur ved nadverbordet symboliserer på smukkeste vis en gennemgribende forsoning og et universelt fællesskab. Hvis vi kaster et blik

op til alteret, så ser vi en halvcirkel omkring et dækket bord. Her knæler vi alle, for når vi knæler, er vi lige. Det understreges også ved, at i en cirkel, har vi alle den samme afstand til midten. Og i midten af cirklen står så det dækkede bord. Det er ikke et alterbord af sten, hvor vi slagter offerdyret; nej, det er et bord dækket med en jomfruelig dug af ubefrugtet hør – for vi skal ikke ofre noget til Gud, vi skal derimod indtage Guds Ord, vi skal spise det, nyde det sammen, som næring for sjælen. Og derfor ligger bibelen på det dækkede bord, sammen med alterbogen, ritualbogen og ikke mindst salmebogen. Og naturligvis brødet og vinen: Ordet og elementerne på det samme bord! Vi knæler ved nadverbordet i en *halvcirkel*, ... og det gør vi jo fordi, at cirklen sluttet af alle dem, der ikke er her fysisk til stede; de døde, der har fejret nadveren før os; de kristne, der fejrer nadver rundt om på hele jorden; og der er plads til alle dem, der vil komme i fremtiden. En cirkel kan altid udvides.

Og i cirklen er vi naturligvis vendt mod cirkelns centrum med det dækkede nadverbord. Men vi knæler skulder ved

skulder, og på den modsatte side, på den anden side af bordet, dér kan jeg se ind i øjnene på min næste.

Således indtager vi vores plads ved det guddommelige festmåltid.

Med vidt forskellige forudsætninger kommer vi. Måske tyngede og udmattede, nedslidte af arbejde eller søvnmangel, med sort samvittighed og bristede drømme; eller måske er vi fulde af håb og glæde, forventningen stråler ud af øjnene og livet føles godt og meningsfuldt; eller måske er vi her bare, uden særlige følelser, men med en fornemmelse af, at det ikke er ligegyldigt. Sådan kommer vi i flok til nadverbordet, til festmåltidet – og *hjertet banker fastere end før.*

Nadveren er ikke en belønning; vi skal ikke opfylde nogen kriterier for at være med; vi behøver ikke at forstå, hvad der foregår. Gud kræver ikke, at vi har et særligt anliggende. Nadveren er en ny begyndelse. Nadveren er en hjertestarter. For her fylder Gud os med sit liv og sin kraft. Det kommer ind med brødet og vinen. Men ved Ordet får brødet og vinen sin gærende kraft.

Mit halve liv, mit paradys,

Nu må jeg mig erklære...

Min søde jomfru Pinot gris,

Din mand, det får jeg være?

Og så hviler der jo alligevel en sort skygge over dette festmåltid med al dets opløftende livskraft. Til bords sidder forræderen Judas; og bordet rundt spørger den ene efter den anden: det er vel ikke mig, der vil forråde dig? – som om ingen af dem er helt overbevist om, at de ikke vil forråde Jesus.

Når vi knæler der, skulder ved skulder, så gør vi det også i en erkendelse af, at vi er forrædere. ”Det er vel ikke mig, der vil forråde dig?”, spørger vi hver især. Og mens vi spørger, midt i forsoningens festmåltid, falder vores blik måske på et menneske, vi ikke bryder os om, og tankerne bliver hadefulde. Sådan er det menneskelige sind så viljesløst, så omskifteligt, så utro.

Men måltidet kan rumme det, ligesom det første nadvermåltid rummede Judas, sådan kan måltidet rumme vores uforsonlighed, vores had, vores jalousi; måltidet

rummer os, de syndige. Og deri ligger dets forvandlende kraft. I at vi er rummede som syndere og ikke først skal renses eller kendes værdige. Vi er værdige i og med, at vi er indbudt, og det menneske, vi ikke bryder os om, er – desværre – lige så værdig, som vi selv er.

Men jeg tror, at nadveren skaber en forvandling i os. Når vi forstår, at vi er lige værdige – *lige værdifulde* – på trods af at vi er syndere, så er forsoningen allerede begyndt. Det betyder bestemt ikke, at vi af den grund bliver perlevenner med alle og enhver; men i det måltid, som Gud velsigner med sit nærvær, lærer vi også at se hinanden med Guds øjne.

Så tag da brødet; bryd det og del det med din næste. Smag på livets brød. Spis det. Mærk Guds kraft gære i dig. Og tag vinen; hils på din næste. Smag den velsignede vin. Drik vinen. Føl vinens varme i din krop. Mærk Guds kraft gære i dig. Mærk, hvordan Gud forvandler dig!

Amen.

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Vor Herre og vor Gud, Jesus Kristus. Giv os din fred. Også når vi farer vild i livet, når vi skader mere, end vi gavner, når vi fornægter og forråder. Mind os da om dine ord, at du vil drikke den nye vin med os i din faders rige. Mind os om, at vi er indbudt, og at du allerede har sagt, at det vil ske. Og gentag de nådefulde ord: Fred være med jer!

Du livgivende Helligånd. Lad vinen og brødet virke i os, som gæren, der får brødet til at hæve og giver vinen dens kraft. Tag bolig i os og lad freden vokse indefra og ud.

Tag bolig i alle dem, der ikke kan eller tør komme til dit måltid. Tag bolig i dem, der ikke mener, de har brug for det. Tag bolig hos de syge, ensomme og forladte; lad dem mærke brødets og vinens kraft. Del ud af dine gaver til alle,

der er forfulgte, til undertrykte, til alle flygtende, og til alle, der lige nu lider af sult eller tørst rundt omkring i verden.

Herre, vor Gud, vi beder dig. Tag også bolig i alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet. Lad dem høre de undertryktes lidelser. Lad dem lytte til verdens nød, til skabningens suk, til jordens smerte; og giv dem så visdom til at handle klogt og godt. Amen.